

INTERVIEW **ZIDROU** DOOR WOUTER PORTEMAN

“Ik ontgoochel steeds mijn publiek”

© Raymond Lagae

Elke zichzelf respecterende stripspecialzaak heeft vandaag een rek staan met Zidrou. In een mum van tijd is de artiestennaam van de Brusselse scenarist **Benoît Drouise** synoniem geworden voor kwalitatieve, humane graphic novels. Of hoe zou je anders LYDIE, MICHEL, FOLIES BERGÈRES, HET VEL VAN DE BEER, EEN MOOIE REIS en andere VERHALENVERTELLERS omschrijven? Nochtans is het maar een paar jaar geleden dat Zidrou steeds maar weer gevraagd werd om doorslagjes te schrijven van DOKUS, DE LEERLING, VLOOIENBAAL of TAMARA. De halve uitgeverwereld had toen geen goed woord over voor 's mans volwassen scenario's, wou ze zelfs niet lezen en wou er zich zeker niet aan verbranden. Toen zijn lades echt uitpuilden van die dingen boordevol njet-stempels, trok hij ermee naar Spanje. Een rits Spaanse debutanten zag er wel brood in, en de rest is geschiedenis.

Vandaag wil elke zichzelf respecterende uitgeverij een Zidrou in haar fonds kunnen aanbieden, en heeft hij de opportuniteiten maar uit te kiezen. Zo is hij op deze stralende novemberdag in Antwerpen om een en ander door te nemen met uitgevergroep **Ballon Media**. En wij mochten hem als enige spreken. De vraag was nog maar of we daar blij mee moesten zijn. Interviews met de man zijn immers schaars. En als die er toch zijn, zijn die heel vaak een aaneenschakeling van grappen, grollen en absurde boertigheden. Bovendien was het een

ZIDROU: ““Het is ongelofelijk tof om al die verschillende platen hier zo los uit hun verband te zien. Het pakt me. Het verrast me zelfs, want ze stralen zoveel kwaliteit uit. En dan te bedenken dat dit allemaal ooit in mijn hoofd zat. Het valt me enorm op dat je geen sleutelpagina's hebt gekozen. De meeste van die pagina's zijn er zo uitgevloeid terwijl ik zat te schrijven. Ik

werk niet of nauwelijks met een synopsis. Ik weet wat ik wil, en waar ik wil eindigen, en dan begin ik te schrijven. Beetje bij beetje groeit het verhaal, worden de karakters gevormd, en uiteindelijk schrijven die hoofdfiguren het hele verhaal zelf. Ik stap mee gewoon op hun boot, en ze slepen me rustig mee op hun meanderende tocht op de rivier. Inderdaad,

een rivier. Het is geen overweldigende zee die massaal op je op afkomt, en je overspoelt. Nee, het zit hem in de verrassing, in elke bocht. Zo ontstaan mijn verhalen.”

Niet alles kan toch inspiratie van het moment zijn? Soms moet er toch een doelbewuste verwijzing in. Neem nu die soldaat uit FOLIES BERGÈRE die de

ontbijtinterview. Ons ochtendhumeur kennende zou dit wel eens spannend kunnen worden. Iets wat ongerust zagen we dus Zidrou de lobby binnenstappen. En dat binnenstappen is een understatement. Alsof hij al tien koppen koffie gedronken had, sprong hij naar ons toe. Hij was er duidelijk klaar voor! Uitbundig werden we begroet in een sappige mengeling van Frans, doorspekt met flarden Nederlands. Een zalig taaltje dat hij het ganse interview zou aanhouden.

De hoteluitbater leidde ons naar een klein zaaltje waar een exquis ontbijt voor hem klaarstond. Een klein beetje verveeld schoven wij bij, en schotelden hem onze vragen voor. Om niet steeds de albums te moeten bovenhalen, hadden we bepaalde platen gekopieerd.

Zidrou bekeek onze selectie, schoof zijn kop koffie wat opzij, brak wat brood, en sprak de gevleugelde woorden...

Nu trekt men de stekker er al uit na twee of drie deeltjes, en dus moet je werken in cycli. De eerste cyclus moet vandaag absoluut coherent én consistent zijn. Ik vind dit eigenlijk wat jammer want soms ontnemen je hierdoor de extra's uit een reeks.

hele tijd opmerkingen zit te maken in de trant van 'Haar op je neus', 'Haar op je kin'. Dit is toch duidelijk een hint naar Tennis, de Egyptenaar uit ASTERIX ALS LEGIOENSOLDAAT.

ZIDROU: "Nee hoor. Over wie heb je het? Is dat die... Nee, dat kereltje was geen inspiratiebron. Het is puur toeval, en geen eerbetoon. Het is juist een schoolvoorbeeld van die plotse-linge inspiratie. Plots was hij er. Hoe vaker ik me laat meeslepen door de karakters, hoe beter mijn verhalen worden.

Als ik moet nadenken, dan doen mijn hersenen pijn. Ik zie dan serieus af, en dat merk je dan aan mijn verhalen. Die zijn dan een heel stuk minder goed. Ik merk het, en de lezer merkt dit gegarandeerd ook. Ik moet vooral op het denk- en structuurvlak nog heel veel leren. Voor een project dat eind november moet klaar zijn, was het weer van dattum. Het zijn vier delen. Hoe moet ik die vier delen structureren zodanig dat de spannings-

boog gewaarborgd blijft? Dit is echt niet zo gemakkelijk. Het is zoals een miniserie op televisie. Ook die moet krachtig en waterdicht zijn.

Vroeger kon men nog een stripreeks lanceren startende met een vaag basisidee en we zien wel waar we uitkomen. Kijk maar naar THORGAL. Nu trekt men de stekker er al uit na twee of drie deeltjes, en dus moet je werken in cycli. De eerste cyclus moet vandaag absoluut coherent én consistent zijn. Ik vind dit eigenlijk wat jammer want soms ontnemen je hierdoor de extra's uit een reeks.

Neem nu BONE. Er zitten daar hele hoofdstukken tussen waar er haast niets in gebeurt. Dit zijn echt rustpunten die een reeks op adem laten komen, en ze de nodige zuurstof geven. De sterkste fragmenten uit THORGAL zijn deze waar de onverwoestbare strijder ook eens even op een bankje zit. Een iconische reeks als CASPER EN HOBBS is precies zo sterk geworden omdat er soms gags tussen zitten die

eigenlijk geen gags zijn. Dit kan wat politiek zijn, of een teder moment. Maar ze geven de reeks meer diepgang dan de gratuite lach.

In TAMARA doe ik dat ook. Soms geef ik ze de titel 'Dit is geen gag'. Het zijn momenten uit haar leven waar tederheid of verdriet de lach op het achterplan duwen. Dit zijn pagina's die ik graag lees of schrijf.

Soms zou ik graag een mangaka zijn. Die heeft geen beperkend project van tweehonderd of zelfs zeshonderd pagina's. Als hij zin heeft om acht pagina's te wijden aan hoe een wandelaar kijkt naar de vogels of naar het groeien van de bloemen, kan dat. Dit hoeven niet eens contemplatieve manga's te zijn. Ik ken samoeraiverhalen met een trappenachtervolging van wel vierentwintig pagina's, die uiteindelijk eindigt in een moord. Dit is op zijn manier ongelofelijk spannend."

Kan er dan geen compromis gevonden worden? Je verkoopt de

uitgeverij een verhaal van vier delen, en schrijft er een voor twee. Dan blijven er nog pakweg tachtig pagina's over waar je het verhaal kan uitdiepen of verbreden.

ZIDROU: “Zo werkt het niet meer. Dan kan men hen vandaag echt niet meer flikken. Uitgevers trekken er heel snel de stekker uit. In mijn carrière heb ik zo al enkele keren verhalen moeten beëindigen zonder het einde te vertellen. Bij *PROTECTO* (een doorstart van het in vertaling stopgezette *REQUIEM*, wp) had ik ocharme nog maar één deel nodig om alles netjes te kunnen afronden. En het plotse stoppen van *MOEDERKILLERS* vinden zowel de tekenaar als ikzelf nog steeds zonde. Maar ja, soms pikt het publiek een reeks niet op, of gelooft een uitgever onvolgende in een project, of kan die de reeks intern niet afdoende verdedigen,...

Vaak is het ook een kwestie van timing. Als er op hetzelfde moment drie of vier sterkere reeksen uitgebracht worden, wordt het sowieso al moeilijker. De vertegenwoordiger promoot die nieuwe reeks dan misschien net iets minder waardoor de winkelier meer op zeker speelt. En dan moet het publiek nog haar keuze maken. Enfin, er zijn honderden redenen waarom een reeks — los van de kwaliteit van die reeks — het minder goed doet. Maar zo is het nu eenmaal. Wij

hangen meer en meer af van de economische wetmatigheid van de uitgevers. Ofwel moeten er minder strips worden uitgegeven, of... Het is niet meer zoals vijftien of twintig jaar geleden. Je reeks moet vandaag af zijn. Dat heeft vooral te maken met de televisie. Vandaag zijn er zoveel originele tv-reeksen dat de kwaliteit van stripscenario's mee omhoog moet. Bovendien moet je nu echt werken voor vooraf bepaalde doelgroepen. In die reeks kan er wat seks, in die wat meer geweld,... Vroeger had je *STARKSY AND HUTCH* en dat was het. Iedereen, jong en oud, keek er naar. Maar een netwerk als *HBO* pakt het heel anders aan. Zij hebben voor hun doelgroepen *THE WIRE*, *TRUE BLOOD*, *GAME OF THRONES*, *DEADWOOD*, *ROME*, *THE SOPRANOS*,... gemaakt. Alles begint bij hen met een sterk scenario. Ze smijten er een pak geld tegenaan, en laten topscenaristen samenwerken waardoor hun ideeën versterkt worden. Bovendien gooien ze alles netjes in seizoenen of cycli.

Die economische realiteit stimuleert me enorm, maar anderzijds is het ook jammer dat je daardoor geen poëtisch stripscenario meer kan schrijven over een pakje boter dat verliefd wordt op een uurwerk. Daarom ben ik ook dolgelukkig als een uitgever kiest voor een van mijn moeilijkere verhalen. ‘Moeilijk’ is misschien niet het goede

Vandaag zijn er zoveel originele tv-reeksen dat de kwaliteit van stripscenario's mee omhoog moet.

woord, maar voor het grote publiek is de vertelstructuur wat te ongewoon of voelt de tekenaar hen wat te vreemd aan. Je weet wel wat ik bedoel. Als compensatie voor het risico en durf van die uitgever, schrijf ik dan een *RIK RINGERS* of zo. Het is een gezond economisch evenwicht.”

Overcompenseer je niet te veel? Een *RIK RINGERS* voor een *FOLIES BERGÈRE*?

ZIDROU: “Nee. Zo is de uitgeverwereld nu eenmaal. Het is steeds een

compromis. De eerste vier *LARGO WINCH*'en waren ook netjes afgeronde bewerkingen van de romans van **Jean Van Hamme**, maar met behoud van de zware stukken economie. Dat was en is nog steeds niet evident om te doen. Daarvoor moet je vechten. Maar het onderwerp is zodanig goed verteld en in beeld gebracht dat die moeilijkheidsdrempel mij en het grote publiek geen reet kon schelen. Dit is echt tof.”

Het kan toch ook anders. *MAGASIN GÉNÉRAL* was oorspronkelijk opgezet als een drie- of vierluik, maar pas na negen delen hebben Régis Loisel en Jean-Louis Tripp er een punt achter gezet. Zou je een reeks ook verlengen als je er de kans toe had, of zeg je vier delen is vier delen.

ZIDROU: “Dat hangt bijna volledig af van de uitgever. Soms zorgt het thema zelf voor een beperking. Als je een reeks maakt over de vier evangelisten of de vier seizoenen, dan beperk je jezelf automatisch tot vier delen. Maar je mag de economische realiteit niet uit het oog verliezen, en dit zowel voor de uitgever als de auteurs. Op het eind van de maand heb je toch

meer een voorkeur voor een serie waarvan er vijftigduizend exemplaren per deel verkopen dan voor een ander project waar er maar zesduizend albums van verkopen. En zo is een vijfde seizoen snel gevonden.” (lacht)

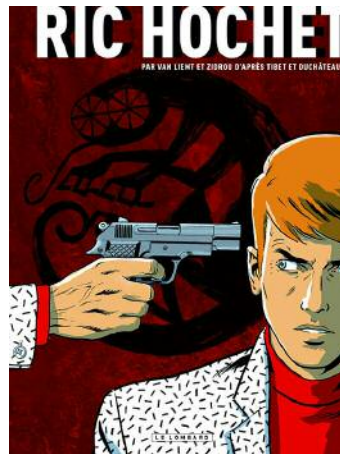
Zie je dan je *RIK RINGERS* als een puur financiële opdracht?

ZIDROU: “Het is wat dubbel. Ik doe er zoals reeds gezegd mijn uitgever, en mezelf ook, een financieel plezier mee. Maar zo'n reeks brengt zelfdertijd enorm veel goede herinneringen naar boven. Ik schrijf zo'n album ook voor de tienjarige Benoît die ik ooit was. Ik was toen helemaal weg van die slimme journalist met zijn Porsche. Ik verslond ze echt. Bovendien heeft **Tibet** me steeds gesteund in mijn beroep. Hij heeft mijn eerste passen in die wereld netjes begeleid. Hij was zo'n grote meneer die steeds oog had voor de jonge auteurs die pas kwamen kijken. Niet evident, hoor!”

Wordt de reeks doorgezet of blijft het een one-shot?

ZIDROU: “**Olivier Wozniak** (*ALICE EN LEOPOLD*, *DE STERRENJAGERS*,...) en scenarist **Jean-Christophe Derrien** (*MISS*

Fransen cover van het in juni 2015 te verschijnen *Rik Ringers*-album, door Simon Van Liemt en Zidrou.

En toen verscheen er boven mijn hoofd een enorme wolk waar Jacques Tardi opzat. Ik keek naar boven, en blies ze weg. ‘Pfff’.

ENDICOTT) zetten de hoofdreeks verder, maar ik mocht een hommagealbum schrijven voor tekenaar **Simon Van Liemt** (tekenaar van de niet-vertaalde reeks *POKER, wp*). Het was de bedoeling dat dit beperkt zou blijven tot één album, maar ja, ik ben nu al bezig met een tweede deel. (lacht)

Zo'n hommagereeks zijn trouwens niet nieuw. In Amerika bestaan die al lang, en ook bij ons was er jaren geleden al zoiets als DE JONGE JAREN VAN BLUEBERRY. Om nog maar te zwijgen over Vlaanderen, waar Jerom al zijn spin-off had nog voor hij deftig kon spreken.”

UPDATE: Dit interview vond plaats in november 2014. Inmiddels raakte bekend dat Simon Van Liemt en Zidrou de reguliere reeks RIK RINGERS overnemen. Het project van Olivier Wozniak en Jean-Christophe Derrien ligt niet meer op tafel.

Over Jerom gesproken. Van hem verscheen ondertussen de nieuwe spin-off J.ROM - FORCE OF GOD.

ZIDROU: “Sorry hoor, maar ik ga eerst

mijn eitje opeten. Het ziet er zo lekker uit. Waar is jullie fotograaf? Dit moet hij zien.”

Over dan maar naar Jacques Tardi.

Met zijn LOOPGRAVENOORLOG schreef hij een klassieker over de Eerste Wereldoorlog. Was je geïntimideerd door dit werk alvorens je begon aan FOLIES BERGÈRE?

ZIDROU: “Ik zou alleszins niet kunnen wat Tardi deed. Dargaud bracht me ooit in contact met de Spanjaard **Francis Porcel**. En ik vroeg die sympathieke kerel wat hij eigenlijk het liefst zou willen tekenen, en hij antwoordde me dat dit een strip over 14-18 was. Ik was stomverbaasd. Hoe lachwekkend is dat niet. Een achtentwintigjarige Spanjaard uit het verre Granada met een passie voor een vergeten oorlog? Dit is echt niet normaal. Mocht hij nu nog de kleinzoon van een gesneuvelde soldaat zijn... maar nee, hij had geen enkele logische band met die oorlog.

En toen verscheen er boven mijn hoofd een enorme wolk waar Jacques Tardi opzat. Ik keek naar boven, en

blies ze weg. ‘Pfff’. Als ik die tekenaar een plezier kon doen, waarom zou ik het niet doen? Het is niet omdat **Jacques Brel** met NE ME QUITTE PAS het ultieme liefdeslied heeft geschreven, dat er geen andere nummers meer geschreven mogen worden. Als ik wil tennissen, doe ik dat gewoon. Zelfs al heb ik tien minuten eerder **Roger Federer** het beste van zichzelf zien geven.

Er is altijd iemand beter. Als je daarvoor laat tegenhouden, dan kan evengoed niets meer doen in je leven.

Wat die strips betreft, het komt erop aan om je eigen insteek duidelijk te maken. Het is hetzelfde met die doorzettingen van bekende series, zoals DE SLIERT, CHLOROPHYL,... Los van het uiteindelijke succes doe ik dat graag maar je moet er je eigen draai aan geven. Jij bepaalt zelf welke karakters je meer gaat uitwerken. Jij bepaalt die visie.

Ik ben nu bezig met een andere doorstart. Ik kan nog niet zeggen welke, maar ik amuseer me er rot mee. Ik heb zelfs auto's in brokken mogen rijden.”

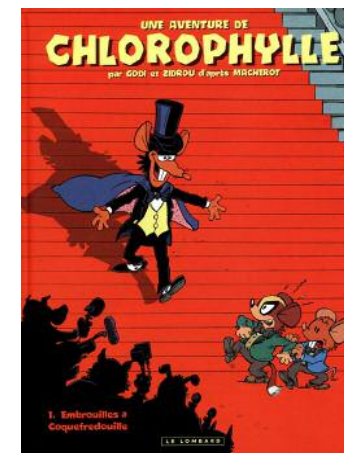
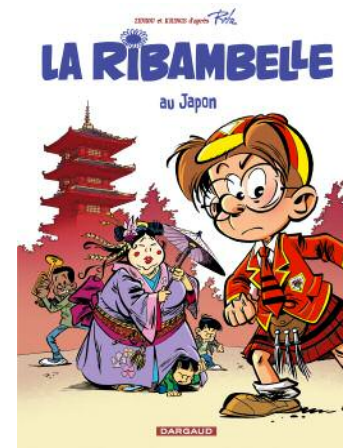
Als je A zegt, moet je B zeggen...

ZIDROU: (opent zijn mond, stopt er enkele stukjes beboterde beschuitjes in, laat die samen met wat fruitsap malen, komt plots superdicht bij de microfoon en smakt iets onverstaanbaars)

Ow, ik kijk nu al uit naar het moment wanneer ik dit mag uittypen.

ZIDROU: (lacht) “Wiens idee was dit trouwens om me te interviewen tijdens een ontbijt? Moet je nog een uniek moment hebben? (begint plots te zingen) Ik word geïnterviewd tijdens mijn ontbijt, tijdens mijn douche, in mijn bad. En dit in het mooie Antwerpen. Sorry, maar het was

DE SLIERT en CHLOROPHYL, twee klassieke reeksen die Zidrou als scenarist overnam. Jean-Marc Krings tekende twee nieuwe albums van DE SLIERT, een oude reeks van BOLLIE EN BILLIE-bedenker Jean Roba. Ze verschenen in 2011 en 2012 bij Dargaud die het het bij deze twee albums hield. Godi tekende in 2014 voor uitgeverij Le Lombard het eerste deel van CHLOROPHYL dat als tweeluik is bedoeld. Noch de comeback van DE SLIERT noch CHLOROPHYL verscheen in vertaling.

Stel dat ik iets zou schrijven waarbij ik zou insinueren dat Kuifje homoseksueel is, dan zou ik in het album wat subtiele aspecten stoppen waaruit dit zou kunnen blijken.

superlaat gisteravond. Lalala. Waar waren we?

Ja. Helaas is het niet omdat je iets graag doet, dat het ook een succes wordt. Soms lukt het niet. En dan probeer je met de tekenaar te doorgronden waarom iets niet heeft gewerkt. Ik zie dit succes volledig los van het commerciële aspect. Dat is economie waarover we het al hebben gehad.

Nee, een album moet me beklijven. Ik kan mijn eigen albums achteraf lezen alsof ik er niets mee te maken had. En dan kan ik objectief zeggen of een album goed of slecht was. En jammer genoeg is niet alles even geslaagd.”

Terug naar Porcel. In het voorjaar van 2014 gaf hij enkele interviews in een leperse loopgracht, waarin hij zei dat heel dat loopgravengedoe zo aan hem vrat. Hij wou op een gegeven moment nog enkel konijntjes en bloemetjes tekenen. Hou je er hier dan opnieuw rekening mee?

ZIDROU: “Jawel, nu rondt hij bijna zijn strip af over zijn andere passie, de

middeleeuwen. Het is een prima verhaal, al zeg ik het zelf.”

Je stopt je albums ook vol met van die kleine zaken die je pas ontdekt bij een tweede of derde lezing. Neem nu die plaat hier uit LA MONDAINE. Pas achteraf merk je hoe symbolisch dat schilderij van de zondeval is voor het gezin.

ZIDROU: “Dit is opnieuw een toevalstreffer. De tekenaar had eerst een ander schilderij getekend, iets met een fors geschapen stier geloof ik. Het thema was alleszins iets rond beestige seks. Maar toen hij het hele verhaal had gelezen, heeft hij op eigen initiatief het schilderij vervangen door dit van Eva en de slang. Ik was er wel blij mee, want het is goed gevonden.”

Ik had nu eens echt gedacht dat je dat detail zou hebben bepaald in het scenario.

ZIDROU: “Dat gebeurt meestal wel. Als er een detail echt bepalend is, omschrijf ik het klaar en duidelijk in

het scenario. Zo is de naam Aimée (*Geliefde, wp*) doelbewust gekozen. Stel dat ik iets zou schrijven waarbij ik zou insinueren dat Kuifje homoseksueel is, dan zou ik in het album wat subtiele aspecten stoppen waaruit dit zou kunnen blijken. Kuifje zou dan eerder luisteren naar **Cliff Richard** in plaats van **Frank Sinatra**. Enzovoort. Als je daarna al die kleine details optelt, dan voel je als lezer dat je het bij het juiste eind hebt. Het komt erop neer dit allemaal netjes in je scenario te verweven. Ik denk dat ik daar goed in ben.”

Waar vind je dat dit heel goed is gelukt?

ZIDROU: “Ik ben heel trots op DE VERHALENVERTELLER. Het is een verhaal waar ik zeker van ben dat niemand anders het zou kunnen schrijven. Het is tezelfdertijd triestig als hoopvol. Er zit seks in. Leuke en minder leuke. Het bevat een sterke politieke boodschap, maar het geheel is toch heel lyrisch. De finale van die strip is een combinatie van een hevige nachtmer-

fragment uit De VERHALENVERTELLER
(Raphaël Beuchot + Zidrou, Le Lombard, 2011)

Fransen kunnen echt niet tegen die onwetendheid. Zij willen zekerheid. Dit laat ons, Belgen, helemaal koud. Het is voor ons gewoon zo. Het surrealisme is ons gewoon ingebakken.

rie die uiteindelijk realistisch eindigt. Die bizarre spreidstanden vindt men in Frankrijk en zeker in Spanje nu eens typisch Belgisch.

Ook dat surreële wil ik er graag in. Zoals die reusachtige duivel die opduikt in FOLIES BERGÈRE. Of zoals in LYDIE waarin de moeder alsnog beloond werd, gewoon omdat ze het verdiende. Het is niet omdat ze wat simpel is of omdat de mensen van het straatje haar in de waan laten, dat ze het niet zou verdienen dat haar dochter toch echt op bezoek kwam. Of toch weer niet. *(lacht)*

Veel Fransen blijven me vragen of ze er nu was of niet. Zij kunnen echt niet tegen die onwetendheid. Zij willen zekerheid. Dit laat ons, Belgen, helemaal koud. Het is voor ons gewoon zo. Het surrealisme is ons gewoon ingebakken.

Iedereen lezer maakt ervan wat hij zelf wil. Het is zoals het monster onder je bed. Komt hij uit de bossen? Is het je onzichtbare vriend? Mij kan het niet schelen. Iedereen vult dit in zoals hij zelf wil. Je zou het niet zeggen, maar De

VERHALENVERTELLER is de debuutstrip van **Raphaël Beuchot**. Als je dan die droomscène ziet,... Jawadde. Ik reikte hem de bouwstenen aan, maar hoe hij die uiteindelijk in beeld bracht, dan kan je niet anders dan hiervoor je petje afnemen.

DE VERHALENVERTELLER is trouwens een van die verhalen die zichzelf heeft geschreven als een kronkelend beekje. Het enige wat ik voor ogen had, was dat de slechterik op het einde het onderspit zou delven. De rest was gewoon een toewerken naar dat hoogtepunt volgens de inspiratie van het moment.”

Als je zo werkt, lijkt het me ook moeilijk om met meerdere verhalen tegelijk bezig te zijn.

ZIDROU: “Dat klopt. Ik werk elk scenario volledig af en pas dan begin ik aan een ander. Ik ben daar heel strikt in. Van 17 november tot 6 december werk ik aan het nieuwe scenario voor **José Homs** (*de tekenaar van ANGELUS en MILLENNIUM, wp*). En dan moet dat klaar zijn.

Eergisteren was ik nog bezig met de nieuwe voor **Oriol**. Ik was aan pagina 48 van 54 toen ik plots het idee kreeg dat ik die pagina vroeger in het verhaal moest brengen. En nu ben ik dit allemaal aan het herwerken. Nadat ik het verhaal heb afgewerkt, schrijf ik een nieuw scenario en dan neem ik het vorige terug. We zijn dan een goede maand verder en heb ik wat meer afstand genomen van dat verhaal. En dan begin ik te schaven en te vijlen, vooral in de dialogen. In de meeste gevallen stuur ik de tekenaar hierna het hele verhaal op. En heel af en toe gebeurt het dat ik nog iets wijzig als ik de afgewerkte pagina zie.”

In HET VEL VAN DE BEER gebruikt Oriol Hernández steeds een wafelijzerstructuur als hij zijn personages in het heden iets laat zeggen. Is dit jouw idee of dat van de tekenaar?

ZIDROU: “Ik weet dit echt niet meer. Maar de kans is enorm groot dat ik het wel gezegd ga hebben. Het verduidelijkt het verhaal voor de lezer.

Ach, Dufaux! Ik ben alleszins niet zo getalenteerd als Jean Dufaux. Aan de andere kant is mijn ego ook een stuk minder.

Aan de andere kant moeten we diezelfde lezer ook wat op het verkeerde been zetten, en dan moet je er durven van af te wijken. Dat maakt het net spannend. Of wist jij onmiddellijk hoe de vork in de steel zat toen je *THE SOUND AND THE FURY* van **William Faulkner** las? Ik had alleszins niet door dat ik in het eerste deeltje alles zag vanuit de ogen van een zwakzinnige.”

Je werkt met tekenaars van overal uit Europa. Zie je hen vaak?

ZIDROU: “Niet genoeg. Dat staat vast.”

Jean Dufaux roept zijn tekenaars elke maand samen in een chique restaurant om samen met hen hun platen te overlopen...

ZIDROU: “Ach, Dufaux! Ik ben alleszins niet zo getalenteerd als Jean Dufaux. Aan de andere kant is mijn ego ook een stuk minder. Het begint al bij het feit dat het niet *mijn* tekenaars zijn. Ze werken toevallig samen met mij, en als ze zin hebben in iets anders, dan moeten ze dit maar doen. Ik heb daar absoluut geen probleem mee.

Natuurlijk werk ik liever met de ene samen dan met de andere. Sommige zijn zelfs vrienden geworden zoals **Matteo** (REQUIEM, MARINA). Echt een toffe pee maar ik zie hem veel te weinig. Raphaël Beuchot van DE VERHALEN-VERTELLER bijvoorbeeld heb ik nog maar één of twee keer gezien in mijn hele leven. Onze tweede strip, *TOURNE DISQUE* (in 2014 verschenen bij *Le Lombard als tweede deel van een Afrikaanse trilogie die begon met DE VERHALEN-VERTELLER, maar onvertaald gebleven, wp*) vind ik nochtans een uitstekend album, en het derde deel is het beste van de drie geworden. Hij heeft mij niet nodig. Ik zie je schrikken, maar het kan nog erger. Ik zou begot niet weten hoe **Arno Monin** (van het in 2014 bij *Bamboe* verschenen *MERCI, onvertaald, wp*) of **Benoît Springer** (EEN MOOIE REIS) eruit zien. En toch zijn die albums niet beter of slechter dan de andere.”

Controleer je op een of andere manier hun afgewerkte platen?

ZIDROU: “De ene al meer dan de andere. **Roger Ibañez** bijvoorbeeld moet

ik wel controleren want hij zit soms zo met zijn hoofd in de wolken...”

In Michel kent hij alleszins de regels van Vier op 'n Rij niet. Michel heeft hier zelfs twee keer gewonnen.

ZIDROU: “Dit kan ook aan de inkleurder liggen, maar aan Roger moet je soms iets extra uitleggen. Bijvoorbeeld: ‘dat is geen Vier op 'n Rij’ of ‘zo ziet Monopoly er niet uit’. Zulke zaken interesseren hem eenvoudig weg niet. Hij heeft van mij al prenten en hele platen moeten hertekenen omdat zijn opbouw niet werkt. Andere tekenaars kan je loslaten. Sommigen zijn zelfs maniakaal in hun analyse. **Jordi Lafebre** bijvoorbeeld draait en keert een scenario helemaal binnenstebuiten en bestudeert alles tot in het detail.”

We hadden het daarstraks al even over Dufaux. Je kan zijn strips altijd herkennen omdat hij steeds die lange, rechtstaande kaders gebruikt, gecombineerd met een paar brede. Heb jij ook zo'n eigen kenmerk?

fragment uit MICHEL
(Roger Ibañez + Zidrou, Bloon, 2013)

Het is niet omdat een tekenaar soms twintig of dertig jaar jonger is dan jezelf dat je hem moet behandelen als een kind. Als je een tekenaar laat doen, kan je veel meer bereiken.

ZIDROU: “Wat heb je zelf in gedachten?”

Je bent nogal een fan van langzaam inzoomen op een situatie.

ZIDROU: “Dat klopt. Maar meestal laat ik de tekenaar volledig vrij. De pagina die ik gisteren geschreven heb voor Oriol bevatte enkel wat dialogen. Maar hij is getalenteerd genoeg om daar zijn eigen invulling aan te geven. Elk zijn beroep. Na drie albums weet hij toch al een beetje hoe ik denk. Enkel als het heel belangrijk is, geef ik hem regieaanwijzingen. In de prenten 1 tot 5 bijvoorbeeld praten de mannen tegen elkaar, en dan moet hij in prentje 6 de camera helemaal laten uitzwaaien om in het slotprentje in te zoomen op die kop thee hier. Hoe hij dat allemaal in beeld brengt, weet hij zelf wel het best. Ik vind trouwens dat je de tekenaar die vrijheid moet geven. Je wil echt niet weten hoeveel uren sommige onder hen aan één pagina zitten. Met wat vrijheid blijheid wordt dit ook boeiend voor hen. Ik heb het dus niet voor die Franse

scenaristen die zwaaien met hun vingertje, en eisen dat een zwaard in dat prentje naar links zwaait en vervolgens naar rechts. Dat is zo beledend. Kleinerend zelf. Het is niet omdat een tekenaar soms twintig of dertig jaar jonger is dan jezelf dat je hem moet behandelen als een kind. Als je een tekenaar laat doen, kan je veel meer bereiken. Heel vaak word je verrast door hun inzichten, en slechts af en toe ben je ontgoocheld door het resultaat.

Je moet nu ook niet denken dat ik alles toesta. Recent nog heb ik een tekenaar met meer dan vijftig jaar ervaring teruggefloten. Ik vond zijn casting van de slechterik veel te gewoontjes. Mijn schurk sprong er niet uit. Ik wou een nieuw icoon, en geen zwak doorslagje. Zo'n zaken heb je vaak met tekenaars die supervlot tekenen.”

Hoe pak je nu een ervaren rot als Jan Bosschaert aan (Zidrou heeft namelijk een scenario voor de Antwerpenaar geschreven)?

ZIDROU: “Ik heb er geen idee van, want hij moet er nog aan beginnen. Mijn werk is alleszins al klaar. In theorie zou ik als volgt willen werken met Jan. Hij werkt een paar platen uit en we bespreken samen de casting van de karakters. Ik wil niet dat het een doorslagje wordt van SAM, maar dat hij echt realistisch tekent en er zijn draai in vindt. Uiteindelijk wil ik zijn sterktes terugzien in die plaat. Vergelijk het met **François Boucq**. Hij zet elk verhaal volledig naar zijn hand. Door zijn grenzeloos zelfvertrouwen tekent hij ook nauwelijks zwakke albums, of het moest DE JANITOR zijn dat hem echt niet lag. Jonge tekenaars of oude rotten die nooit het grote succes hebben gehad dat ze eigenlijk wel verdienen, hebben soms faalangst. Je voelt dat ze bang zijn om zich te meten in de ring.”

Je hebt de status en de scenario's om met de groten te kunnen werken, en toch kies en koos je voor zowel je gagseries als voor graphic novels telkens voor minder bekende tekenaars.

Zidrou en Jan Bosschaert voor wie de scenarist een verhaal heeft geschreven.

ZIDROU: “Maar hoe komt dat denk je? Ik ben superblij dat ik een ROBBEDOES heb mogen schrijven voor de grote Frank Pé. Maar die kans zou ik heus niet krijgen, mochten mijn Spaanse strips geflopt zijn.

Die jonge Spanjaarden waren toen de enige die ze wilden tekenen of zelfs lezen. Ik heb meer dan tien jaar geleurd met mijn volwassen scenario's. Niemand, maar ook niemand wou LYDIE tekenen. Schrijf het maar op in drukletters: NIEMAND!

Verschillende van mijn huidige uitgevers bejubelden die scenario's, maar achter mijn rug werden ze verticaal

geklasseerd. Ik kreeg nooit reactie. Nooit. En niemand gaat mij wijsmaken dat LYDIE een slechte strip is!”

Heb je nu nog van die oude scenario's liggen die nog verstript moeten worden?

ZIDROU: “Nog een stuk of vier. Allez, drie. Er zit er één bij dat niet goed is. Mijn oudste scenario wordt nu getekend, en dat meer dan twaalf jaar na datum. Zo zit het leven in elkaar. Maar ja, men verwachtte altijd maar nieuwe Dokussen.”

Heb je er dan nooit aan gedacht om

Ik heb meer dan tien jaar geleurd met mijn volwassen scenario's. Niemand, maar ook niemand wou Lydie tekenen. Schrijf het maar op in drukletters: NIEMAND!

een andere, neutrale alias te kiezen? Arleston flikte het ons met zijn CHIMÈRE(s) 1887.

ZIDROU: “Nee, waarom zou ik me verloochenen? Ik zou dit alleen doen, mocht ik bijvoorbeeld gore porno-strips schrijven.

Toen ik nog scenario's schreef voor erotische filmpjes waarschuwde Yves Sente (*scenarist van BLAKE EN MORTIMER, THORGAL, XIII, maar ook voormalig uitgever van Le Lombard, wp*) me voor de gevaren van meneer Google. Als zo'n jonge DOKUS-fan dan 'Zidrou' zou typen in een zoekmachine, dan zou hij wel eens kunnen botsen op iets wat hij beter niet zou zien.

Aan de andere kant heb ik tegenwoordig toch weer een diffuus merk-*imago*. Ik schrijf zowel strips voor de allerkleinsten als iets moeilijks. Ik heb zowel schattige, politiek geïnspireerde *vertelselkes* als keiharde actief verhalen geschreven en seksstrips als DE VERHALENVERTELLER. Bij de firma Zidrou heb je voor elk wat wils. Ik specialiseer me er ook echt in. In 2015 verschijnt er een nieuwe van Springer

en dat is echt een hard en moeilijk verhaal voor een select groepje lezers. Maar tegelijkertijd zou mijn RIK RINGERS in de rekken moeten liggen. Ik ontgoochel dus steeds mijn publiek. Wie HET VEL VAN DE BEER graag las, zal DE SUIERT maar niets vinden. Meisjes die Tamara koesteren, walgen misschien van die gehandicapte Michel. En omgekeerd. Het is moeilijk om fan te zijn van Zidrou. Persoonlijk vind ik heel die toestand wel tof, want eerlijk gezegd, ik beklaag mijn collega's die heel hun leven hetzelfde schrijven. Je hebt er zelfs sommige die alle genres uitproberen tot ze iets vinden wat wel werkt. En dan koesteren ze dat subgenre tot in den treure. Elk zijn meug. Ik vind dat je jezelf continu in vraag moet stellen, en steeds nieuwe uitdagingen moet aangaan. Ik ga mij binnenkort ook eens wagen aan een heroïc-fantasystrip gewoon omdat ik er nog nooit één geschreven heb.

Op mijn twintigste heb ik verschillende rollenspelen geschreven. Dat was zo tof om te doen, en ik was er ook goed in. Toch heb ik besloten

om andere dingen te doen. En zie, nu zit ik hier een ontbijtinterview te geven.

Dit jaar heb ik twee scenario's geschreven in een genre dat totaal nieuw voor me was. En een van die genres ga ik nu verder zetten voor Homs. Dat project heet CHI. Chi betekent vier in het Japans. Het wordt dus ook een vierluik.

In 2015 ga ik voluit voor de lach. Ik wil absoluut een nieuwe humorserie opzetten voor kinderen, en ik speel met het idee om een 'grappige Futuropolis' te schrijven. (*Futuropolis is een Franse uitgeverij die strips publiceert die naadloos zouden passen in een auteurscollectie als VRIJE VLUCHT, wp*) Ik weet alleen nog niet welke humor ik ga gebruiken. Dat kan wat Engels geïnspireerd zijn, maar ook iets zoals TROIS HOMMES DANS UN BATEAU van Jerome K. Jerome (*de Engelse romanschrijver, niet te verwarren met de stripdetective Jerome K. Jerome Bloks, wp*) Dit is een vorm van humor die zowel grappig als triest is. Dat zou nu eens een uitdaging zijn! Het probleem

is dat uitgevers me nu steeds aanspreken over strips die ik jaren geleden heb geschreven. Maar ik wil vandaag geen nieuwe FOLIES BERGÈRE meer schrijven! Toen vond ik dat interessant, nu veel minder.

Dus, beste lezers, je moet niet altijd een MICHEL of LYDIE verwachten. Een goede DONALD DUCK, of een musical van Fred Astaire en Ginger Robbins is ook mooi.”

Ik had het zopas even over Arleston...

ZIDROU: “Aha, de grote Arleston, mijn grote concurrent! Nee, effen serieus, ik ken hem niet. Hoogstens een keer gezien.”

Arleston werd ooit genoemd als scenarist van ASTERIX. Zou die voortzetting iets voor jou zijn?

ZIDROU: “Misschien, maar je moet je neerleggen bij de economische wetmatigheden. Arleston is een veel grotere naam dan ik. Een strip Dany-Arleston zal veel meer verkopen dan eentje van Dany-Zidrou. Arleston zou trouwens een prima scenarist zijn voor ASTERIX, want hij schrijft al jaren dergelijke verhalen voor zijn TROLLEN VAN TROY. Waarmee ik niet wil zeggen dat hij dat moet doen, Jean-Yves Ferri heeft er iets schoons van gemaakt.”

Je bent wel genoemd als scenarist voor een spin-off reeks van SUSKE EN

WISKE, met Jean-Marc Krings (VIOLINE, DE SLIERT,...) als tekenaar.

ZIDROU: “Dat gaat niet door. Ik heb geen contract, en zonder contract begin ik er niet aan. Wat ben ik met een scenario van SUSKE EN WISKE als ik achteraf te horen zou krijgen dat ik toch geen contract krijg? Ik kan zo'n verhaal onmogelijk recyclen. Lambik, Sidonia en de rest zijn zo uniek. SUSKE EN WISKE was een van die projecten die nooit echt concreet geworden zijn. Zo kan het dus ook.”

Suske en Wiske door Jean-Marc Krings, volgens Zidrou een project dat niet doorgaat.

Ik ben tijdens mijn jeugd vaak geconfronteerd geweest met de dood. Ik was bijna dood geboren. Mijn ouders noemen me een half mirakel.

Je volwassen albums hebben altijd een sociologische inslag, vaak vertrekend vanuit een jeugdig perspectief. Je hebt strips over een kind dat zelfmoord heeft gepleegd, een kind met kanker, een gehandicapte oudere zoon,... Aan de andere kant zijn er ook veel katholieke thema's zoals de zondeval, een verrijzenis, vergiffenis,... Is dit je speelterrein?

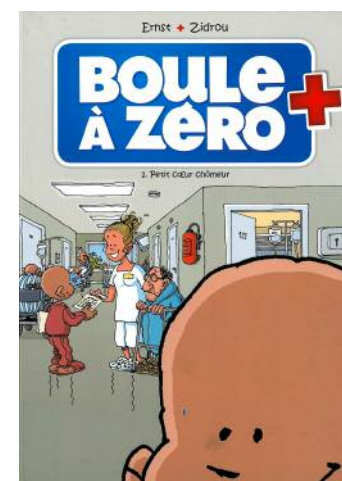
ZIDROU: “Dat klopt. Ik val vaak terug op die thema's. Onlangs werkte ik een album af, en pas toen ik er de allerlaatste hand op aan het leggen was, besepte ik dat ik dat verhaal al eens verteld had. In mijn twintigjarige carrière heb ik dat nog nooit meegemaakt. Maar toen herlas ik het nogmaals en ik bleek het herschreven te hebben vanuit een ander, meer ervaren standpunt. Hoewel het in een lichtjes andere context was, had ik niettemin opnieuw dezelfde argumenten gebruikt. Dat voelde raar aan, maar dat heb je als je sterke thema's gebruikt.”

Welk verhaal was dat?

ZIDROU: “Dat doet er niet toe. Weet je, ik ben tijdens mijn jeugd vaak geconfronteerd geweest met de dood. Ik was bijna dood geboren. Mijn ouders noemen me een half mirakel. Ik was vervolgens betrokken bij een ernstig moto-ongeluk. Dan was er nog de brand van de Innovation (een warenhuis in de Brusselse Nieuwstraat. Bij de brand in 1967 vielen er 323 doden en 150 gewonden. Zidrou was toen vijf jaar, wp). Ik heb zo vaak de dood van nabij gezien dat het onbewust meespeelt in mijn inspiratie. Nu probeer ik doelbewust andere thema's aan te snijden. Maar die moeten zich net zoals een tatoeage eerst onder je huid nestelen. Ik moet me erin werken, en dat neemt tijd.”

Is het onvertaalde, maar fel bejubelde BOULE À ZÉRO, over een meisje met kanker, zo'n nieuw thema?

ZIDROU: “Ja. In mijn nabije familiale omgeving heb ik dergelijke zaken niet meegemaakt. Maar toen ik nog animator was in een ziekenhuis, waren die gastjes mijn publiek. Aan de overkant van de gang, recht

Van het in de Franse pers, maar ook in de zorgsector, goed onthaalde BOULE À ZÉRO verschenen sinds 2012 al vier delen bij Bamboo. Serge Ernst is er de tekenaar van.

tegenover de kankerpatiëntjes, lagen de achttien- en negentienjarigen die een zwaar auto-ongeluk hadden gehad. Ze zijn een soort vergeten slachtoffers, maar even vaak waren ze ook ouders. Sommigen onder hen hadden iemand doodgereden of hadden hun medepassagiers de dood in gejaagd. Je ziet ze, fysiek kapot, ook worstelen

Michel is een strip die me na aan het hart ligt. Het is rechtstreeks gebaseerd op het verhaal van mijn oudere neef die na een auto-ongeval, mentaal gehandicapt is geworden.

met het feit dat ze hun eigen lief of verloofde verloren hebben door hun eigen schuld.

In Wallonië heb je een project waar dergelijke chauffeurs voor een klas hun ervaringen mogen en moeten vertellen. Als zo'n kerel van negentien jaar dan toont hoeveel praktische problemen hij heeft om nog maar weer te leren eten met een lepel, hoeft het je niet te verwonderen dat dit in de leefwereld van die jongeren er zwaarder inhakt dan een oude zak die krampachtig met zijn vingertje staat te zwaaien.

Ik lig al een tijdje met dat thema in de knoop. Ik weet niet goed hoe het te vertalen naar een strip. Ik zie het voor me, maar het is momenteel nog pure cinema. Geen strip."

Wat ik enorm fijn vind aan jouw strips is die dunne balans tussen een lach en een traan. MICHEL is daar een schoolvoorbeeld van.

ZIDROU: "MICHEL is een strip die me na aan het hart ligt. Het is rechtstreeks gebaseerd op het verhaal van mijn ou-

dere neef die na een auto-ongeval, mentaal gehandicapt is geworden. Drie van de kortverhaaltjes zijn echt gebeurd, namelijk de douchescène, de chocolade éclairs en het ontlener van de pornovideo's. Alle andere zaken zijn erbij gefantaseerd."

Onze huisfotograaf, **Raymond Lagae**, is er komen bijzitten, en vraagt of hij enkele foto's mag nemen. Het liefst met een strip in zijn handen.

ZIDROU: "Weet je, Raymond, toen Wouter hier die tekeningen op tafel lag, was ik echt overweldigd. Zo'n geniale dingen die er gemaakt zijn op basis van mijn teksten. Ik ben zo'n gelukzak. Toen ik acht, tien of zelfs twaalf jaar was, bestond mijn leven uit voetbal, televisiekijken en strips lezen. Wat later zijn daar de meisjes en seks bijgekomen, maar we wijken af. Maar dat waren mijn enige interesses. Nu kan ik hiervan leven. Dat is toch fantastisch. Ik moet wel werken, vaak hard, maar het is een verdomd toffe job met veel voldoening én waardering. Maar het

mooiste van al is dat ik vrij ben. Heb ik even geen zin, dan kan en mag ik mijn fiets nemen om een rondje te maken. Ik kan na een nachtje doorwerken de volgende dag op mijn gemak een boek lezen. Als mijn zoon van school komt en hij wil met me praten dan kan ik stoppen met werken én met hem babbelen. Die vrijheid is onbetaalbaar."

Je bent ook niet gebonden aan een tekentafel. Je kan ook schrijven in — ik zeg nu maar wat — de trein.

ZIDROU: "Dat doe ik dan weer niet. Maar in tegenstelling tot een advocaat of een dokter kan ik wel mijn beroep uitoefenen in een andere stad. Heb ik zin om veertien dagen te wonen in Antwerpen, dan ga ik gewoon. Én mijn scenario zal ook af zijn. Een van mijn albums zal zich afspelen in Londen. In een vingerknip sta ik daar. Maar het is niet al goud wat blinkt, ik kan niet de hele tijd op reis gaan. Ik ben Frank Pé niet. (lacht)

Als Frank weer op reis wil, hoeft hij maar een fresco van een diertuin te

Originele plaat uit een volgend **ROBBEDOES** door...-verhaal, getekend door Frank Pé.

schilderen, en hij verdient evenveel als een jaar striptekenaar.”

In de nieuwste ROBBEDOES door... die Frank Pé nu aan het tekenen is, zie je

Er komt momenteel te veel uit van mij. Dat is niet goed. Ik geraak zo verbrand. Die drukte is nu vooral een samenloop van omstandigheden. Oude en nieuwe scenario's overlappen elkaar te veel.

Robbedoes op een gegeven moment rondlopen in Brussel vlakbij de muurschildering van Franks Ragebol. Hebt jij die knipoog erin geschreven?

ZIDROU: “Ja, ik vond dat grappig. (stilt) Ik ga je iets bekennen. De voorbije weken heb ik contact gezocht met alle tekenaars die aan het wachten waren op nieuw werk van mij, inclusief zij die dachten dat ze automatisch iets van mij zouden krijgen in 2015 en 2016. Ik heb hen gezegd dat de riem eraf gaat tot tenminste 2017. Waarom? Goh, ik wil vooral minder produceren. Er komt momenteel te veel uit van mij. Dat is niet goed. Ik geraak zo verbrand. Die drukte is nu vooral een samenloop van omstandigheden. Oude en nieuwe scenario's overlappen elkaar te veel.

Marc Hardy is al jaren bezig met mijn **ROBBEDOES**-verhaal. In 2016 komt dit eindelijk uit, maar ik heb het al geschreven in 2011 of 2012. De mensen beseffen dat niet. En zo gaan er de komende twee jaar nog albums

uitkomen die al veel langer geschreven zijn. Als er dan nog nieuwe albums bijkomen, dan is het weer te veel. Ik moet dus absoluut minder produceren.

In de vrijgekomen tijd wil ik andere dingen doen. Dat kan poppentheater zijn, opnieuw liedjes schrijven of gewoonweg op reis gaan. Enfin, ik wil iets anders doen. Nu schrijf ik elke morgen — daarna ben ik leeg — én dat zes dagen op zeven. Het wordt te veel. Ik moest één **RIK RINGERS** schrijven, en nu zijn het er al minstens twee (*en momenteel is er dus aan hem gevraagd om de hele reeks over te nemen, wp*). Ik moest één **CHLOROPHYL** schrijven, en nu wordt het een tweeluik. Enzovoort.

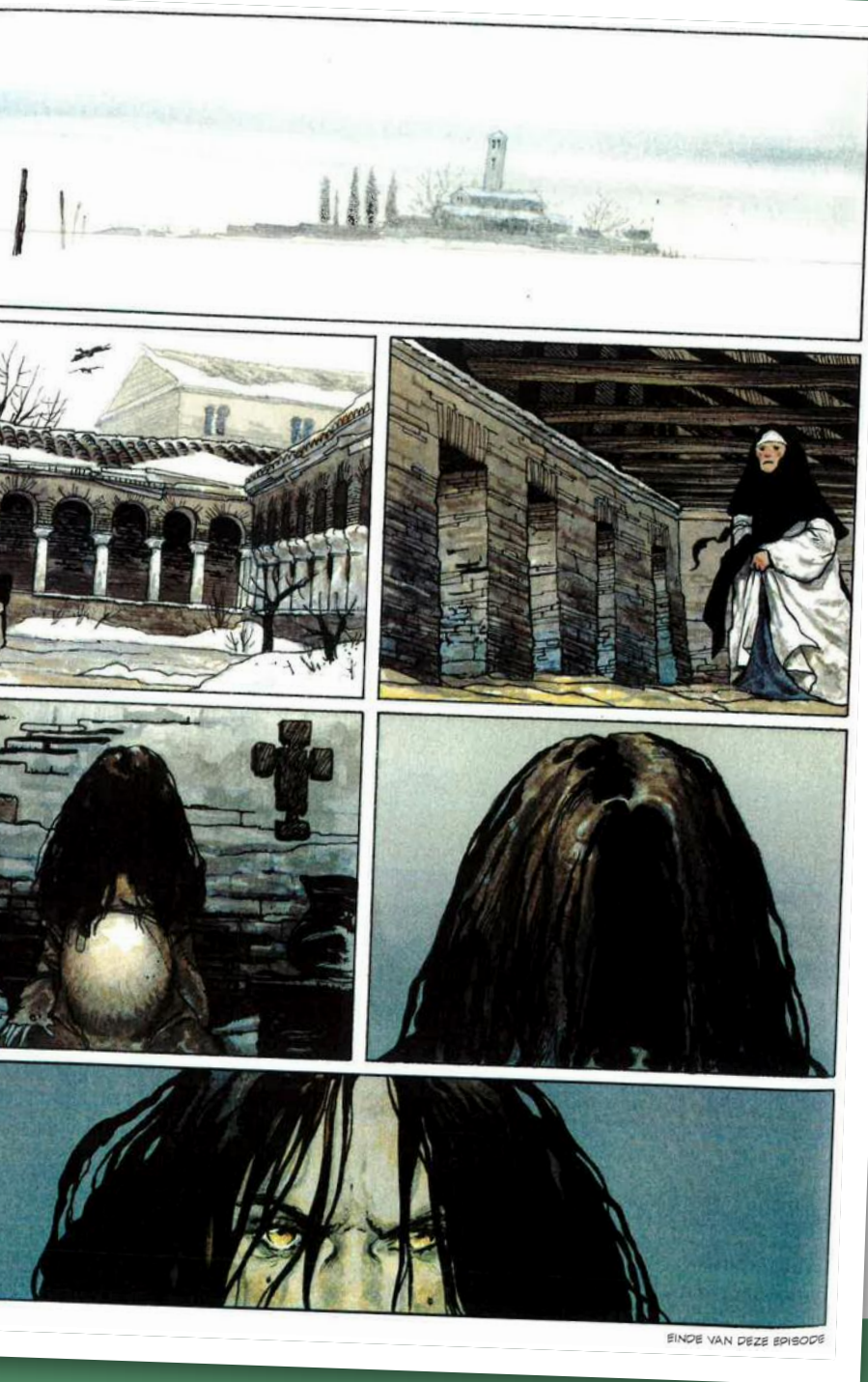
Soms zit er daar een tegenslag tussen zoals **MOEDERKILLERS** waardoor er onverwachts wat ruimte vrijkomt. Maar dan zie je **Roger Ibañez** in Barcelona... In augustus 2015 zal hij zijn **JAZZ MAYNARD** afgewerkt hebben, en hij wil absoluut nog een scenario krijgen van me.

Hupsakee, dat betekent dat ik in mei of juni een scenario voor hem klaar moet hebben. De eerste helft van 2015 is momenteel meer dan overboek, ik zal dus in vorm moeten zijn.”

Hoe lang schrijft je aan één scenario?

ZIDROU: “Dat varieert. De jongste Oriol vloeide er zo uit. Die was dus min of meer op zeven dagen geschreven. Maar soms zit ik te sukkelen en dan duurt het vijf à zes weken. Gemiddeld is het één maand. Maar als er dan een paar tussen zitten van zes weken, geraak je in de problemen. Gelukkig heb ik al zoveel ervaring dat ik weet dat ik met dat soort verhalen meer tijd ga nodig hebben dan gewoonlijk. Dat wil niet zeggen dat die scenario's beter zijn dan de andere, of omgekeerd. Ik zie mezelf als een tennisspeler. Ook hij weet dat die ene tegenstrever lastiger is dan de andere.”

Toen we je strips herlezen, viel het

Weet je wat me nog enorm ergert? Op het einde van een verhaal pakken sommigen uit met een cliffhanger die niets, maar dan ook niets te maken heeft met het huidige verhaal.

enorm op hoe sterk je openingsplaten zijn. Ofwel begint dit met een tekst die inslaat als een bom, ofwel is dit visueel. Maar altijd is die openingsplaat er boink op.

ZIDROU: “Goed gezien. Daar hecht ik inderdaad enorm veel belang aan. Je hebt maar één plaat om de potentiële lezer te overtuigen. Het moet er dus pal op zijn.”

MARINA begint met een sterke tekstuele openingsplaat, en eindigt met een overdonderde grafische plaat. Wat vind je belangrijker, het begin, het slot of toch de reis ertussen?

ZIDROU: “Ik ga je vraag eens muzikaal benaderen. Weet je, muziek is alles voor mij. Ik kan leven zonder boeken, zonder strips of zonder televisie. Maar ik kan niet leven zonder muziek. Dat is mijn echte passie.

Om op je vraag terug te komen: soms wil je zachtjes binnenkomen als een opzwellend melodietje, soms knal je erin als een opera. Belangrijk is dat het je pakt, dat er weerhaakjes

inzitten,... Ik heb het moeilijk met die verduidelijkende tekstkaders en offscreeneteksten. In *LYDIE* werkt dat, maar vaak niet. Soms lees je dan dat de haven vol boten ligt. *Et alors?* Ik laat op de openingsplaat die boot toekomen en zo merk je als lezer ook die volle haven op.

Weet je wat me nog enorm ergert? Op het einde van een verhaal pakken sommigen uit met een cliffhanger die niets, maar dan ook niets te maken heeft met het huidige verhaal. Ze geeft enkel een glimp weer van wat er gaat gebeuren in het volgende verhaal. Hoe vaak heb je Olrik niet weer zien verrijzen op die laatste pagina? Eén keer is tof, maar toch niet altijd maar weer. Ik vind dat zo zwak! Je ondermijnt er bovendien de kwaliteit van je eigen scenario mee. Stel je voor dat ze dit zouden doen in de muziekwereld. Je stopt een nagelnieuwe cd in de speler. Tijdens die eerste beluistering geniet je intens van de muziek. En dan kom je aan het laatste nummer, en dan spelen ze wat fragmenten van hun volgende album.

Op wat lijkt dat nu! Ik zou me direct afvragen waarom ze met die ideeën NU niets gedaan hebben. Het album kon misschien nog sterker geweest zijn. En zo heb ik ondanks het feit dat het een prima cd was, toch een onbehagelijk gevoel. Om maar te zeggen dat de slotplaat van een album voor mij een echte einde van dat album moet zijn.”

Ik vertelde gisteren aan mijn tienjarige zoon dat ik de schrijver van dé Dokus mocht interviewen, en onmiddellijk kwam hij met enkele vragen. Hij vroeg zich onder meer af waarom het skelet in de Dokus-film niet praatte.

ZIDROU: “Ze hebben dat geprobeerd, maar het werkte niet. Men had een hele setting gebouwd, boordevol special effects. De marionetspeler was degene die dinosaurus Casimir (uit een populair kinderprogramma op de Franse televisie, wp) tot leven brengt. Alles was prima geregeld, maar hoe we het ook probeerden: de vonk sloeg niet over.”

Vandaag moet je spieken met een gsm. Vlug even bellen, surfen of sms'en. Dat moet kunnen.

Hij vroeg zich het meest af welke spiekmethode nu het best werkt.

ZIDROU: "Vandaag moet je spieken met een gsm. Vlug even bellen, surfen of sms'en. Dat moet kunnen. Mag je dit niet doen van de leraar, dan schrijf je gewoon het blad over van je buurjongen. Ach, ik weet het eigenlijk niet."

In een vorig leven was je toch leraar?

ZIDROU: "Ja, maar ik was er een van het Olé Olé-type. Als je hier in die hoek het officiële systeem hebt, stond ik dààr. Helemaal aan de andere kant. Ik liet ze walvissen op de speelplaats tekenen, en maakte marionetten in de klas. Ik liet ze boeken lezen in de klas, of we maakten een krant. Om ze te leren rekenen, liet ik mijn leerlingen darts spelen. Maar dan kwamen die gastjes thuis, en dan vroeg hun bezorgde mama wat ze vandaag geleerd hadden, en dan zeiden die dat ze uren vogelpik gespeeld hebben. Daarna kon ik het weer uitleggen. Nochtans leer je daarmee snel hoofdrekenen. Onderschat dat niet.

Ik maakte van alles een spelletje. Vaak

nam ik mijn chronometer, en dan moesten ze binnen de minuut zo snel mogelijk sommen maken. Ze vonden dat super. Spelling oefende ik vaak omgekeerd. Ze kregen van mij een tekst, en in die tekst stonden dan tien fouten. Met hun woordenboek konden ze dan opzoeken welke woorden fout waren. Wie goed gestudeerd had én kon spellen, had die natuurlijk sneller gevonden. Dat werkte heel goed. Die schoolse proeven combineerde ik dan met vrije schrijfteksten. Dan moesten ze bijvoorbeeld een nieuw soort ganzenbord uitwerken, en de spelregels volledig uitschrijven. Maar nogmaals, dan kwamen die kinderen thuis, en zeiden aan hun ouders dat ze heel de dag spelletjes gespeeld hebben.

Ik ontmoet nog af en toe een oud-leerling op een signeursessie en die halen dan het ene mooie verhaal na het andere op. En dan beseft je dat je toch goed bezig was. Maar nu schrijf ik strips, en daar geniet ik ook van."

En wij ook. Hartelijk dank voor dit fijne gesprek.

